

znem położeniu: a Karliści są nadzwyczaj czynni, ich agenci przebiegają wszystkie prowincje. W stolicy, gdzie się tylko obrócisz w wieczór, nie usłyszysz tylko »Kto idzie?« Miano zwołać Kortezów dla uznania następstwa młodej Królowej, lecz się obawiają złych ztąd następności. Nowe Ministerium ma znowu być zmienione.

Jenerał Quesada mianowany jest dowódcą gwardyi piechoty, oraz inspektorem wojska liniowego.

Port St. Sebastian jest równie jak Cadix, Sevilla i inne, dla bezpośredniego handlu z Ameryką otwarty.

Podpułkownik Ibarrondo otrzymał na 5 lat przwilej, na aparat przez niego wynaleziony do posuwania okrętów podczas uciszenia się wiatru.

Zaczął tu wychodzić pod opieką królowej nowe peryodyczne pismo, obejmujące statystykę, literaturę, politykę i inne na wzór francuzkiego i angielskiego Revue.

Rozmaitości.

HERBATA.

W różnych krajach probują rozkrzewić herbatę, ażeby z czasem uwolnić się w tym względzie od samowolności rządu Chińskiego i chciwości kupców tamiecznych. Na wyspie Xięcia Walli drzewka herbaty już dawno są uprawione i z wielkim powodzeniem. W St. Paulo, w Brezylji, ieden obywatel ma inż z górą 30,000 drzewek, które chociaż jeszcze są małe, wydaia już porządną zbiór bardzo dobrych liści. Ponieważ ta roślina może bardzo pomyślnie krzewić się we wszystkich częściach posiadłości Angielskich w Indyach wschodnich, przeto Anglicy przedsięwzięli teraz rozmnożyć ją tam ile możności. Wiem z doświadczenia, że i w południowych krajach Europy herbata się przyrzuca; w Sarepcie zbierają już iey znaczną ilość: klimat Podola i Ukrainy nie wiele różni się od klimatu Sarepty: możeby i tam udało się akklimatyzować tę roślinę. W Anglii herbata zielona (*comelia viridis*) rośnie w wielu miejscach na otwartym powietrzu i znosi wszystkie zimy. W prawdzie zimy Angielskie są tak ciężkie jak nasze, nawet w południowych guberniach; ale zepewne mniej-

sza jest między nimi różnica, aniżeli między Angielskimi i Indyjskimi. Wnosić więc można, że jeśli herbata mogła aklimatyzować się w Anglii, tedy stopniami i w naszych południowych prowincjach możeby się przyswoić. Wreszcie w oranżeryach łatwo ją hodować, a gdyby mieć przynajmniej na własną potrzebę, już to byłoby znacznym zyskiem.

Uprawa buraków i wyrabianie cukru we Francji. — Z roku 1829 na 1830 prawie dwieście fabryk produkowało cukier z buraków we Francji, którego wyrobiono około dziesięciu milionów kilogrammów (2,500,000 funtów Polskich) W roku 1830 na 1831 było już przeszło dwieście osiemnaście tego rodzaju zakładów. Produkcya cukru z buraków stała się przyboczną w rolnictwie po folwarkach wiejskich, nawet mniejszego obrębu, w których wyrabiano od siedmdziesiąt do stu tysięcy kilogramów buraków na cukier. Doradzają, aby po wsiach gdzie ziemia zdalna jest do podobnej uprawy, urządzano wspólne zakłady, dokąd mali właściciele znosiliby buraki, dla wyrabiania spólnego cukru, który następnie równie iako i wyciski (*marc*) do paszy zimowej dla bydła zdadne, proporcjonalnie rozdzielanoby. — Zupełna tóżsamność cukru z buraków, z cukrem ze trzcinny cukrowej, ze względu chemicznego należyć jest dowiedziona, uprzedzenie, jeśli się jeszcze gdzie znajduje, pochodzi iedynie z przyczyn, które już nie exystują, to jest: z niedostatecznych dawniejszych sposobów fabrykowania cukru z buraków. — W ogólności dostrzegano, że korzenie buraków, które rosły po nad ziemią, dają cukier posłedniejszego gatunku od tych, które przez cały czas rosły w ziemi. Że buraki z gruntu mocno zarobionego nawozem bydłecym, obfite są w liście, lecz ubogie w sok cukrowy; tudzież że grunt wapienny najstósowniejszy się zdaje dla hodowania buraków do fabrykacyi cukru. (G. W.)

Doniesienie prywatne.

Dorózką kryta z Wiednia świeżo przysłana jest w kommissie do sprzedania. Wiadomość w handlu P. Schreiber przy ulicy Grodzkiej na podełwiu.